

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan nimeäminen / presidentinvaali 2024

KH 30.10.2023 § 234

283/00.00.00.02/2023

Valmistelija Hallintojohtaja Sari Karhu, sari.karhu(at)keuruu.fi, p. 040 648 3929, hallintosihteeri Sonja Rakkola, sonja.rakkola(at)keuruu.fi

Päätös Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Pajari Noora

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee viisi jäsentä ja kymmenen varajäsentä seuraaviin vaalilautakuntiin vuoden 2024 presidentinvaalia varten:
1. Keskustan alue
2. Haapamäen alue

sekä nimeää yhden vaalilautakunnan varsinaisista jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus valitsee kuusi jäsentä ja tarpeellisen määrän varajäseniä vaalitoimikuntaan laitos- ja kotiäänestysten toimittamista varten sekä nimeää yhden toimikunnan jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kaupunginhallitus velvoittaa nimettyjä puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia osallistumaan vaaleihin liittyviin info- ja koulutustilaisuuksiin.

Selostus

Presidentinvaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024 (mahdollinen toinen kierros 11.2.2024). Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.-23.1.2024 (mahdollinen toinen kierros 31.1.-6.2.2024). Oikeusministeriö on pyytänyt kunnanhallitusta toimittamaan oheismateriaalina olevan, vaalien järjestämistä koskevan kirjeen kunnan keskusvaalilautakunnan tietoon.

Kaupunginvaltuusto päätti Keuruun kaupungin äänestysalueet kokouksessaan 28.8.2023 (§ 27).

Äänestysalueet ovat

1. Keskustan alue
2. Haapamäen alue

Kaupunginhallituksen tulee nimetä jäsenet ja varajäsenet presidentinvaalin vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan. Varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia.

Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Valinnoissa on huomioitava valittavien riittävä pätevyys ja kokemus. Vaalipäivän työskentelyssä vaalilautakunnat käyttävät sähköistä

vaaliluettelo, sähköistä vaalipöytäkirjaa sekä sähköistän äänten laskentaa. Vaalilautakuntien jäsenistön valinnoissa on hyvä kiinnittää huomiota riittävään tekniseen osaamiseen ja valmiuteen.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenyys ja varajäsenyys on luottamustoimi ja nimettävältä henkilöiltä tulee olla suostumus tehtävään. Luottamustoimesta voi erota vain pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. (Kuntalaki § 70).

Kunnan vaaliviranomaisten tehtävät presidentinvaalissa:

Keskusvaalilautakunta

- ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestelyt
- vaaleista tiedottaminen kunnassa
- ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus vaalilain 63 ja 66 g §:n mukaisesti sekä hyväksytyjen vaalikuorten toimittaminen vaalipiirilautakunnalle
- vaalipäivän äänten alustavan laskennan tietojen välitys vaalitietojärjestelmän laskentajärjestelmään

Vaalilautakunnat

- vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta

”Kelpoisuus vaalilautakuntaan:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntaan, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys vaalilautakuntaan:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana. (Oikeusministeriö, ks. liite s. 7)

Vaalitoimitsijat ja vaalitoimikunta

- ennakkoäänestyksen toimittaminen

”Kelpoisuus vaalitoimikuntaan:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys vaalitoimikuntaan:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.” (Oikeusministeriö, ks. liite s. 8)